

Slovo k povzbuzení na úterý 6. dubna 2021, na Úterý velikonoční
Biblická čtení: Sk 2,36-41; Ž 33; Jan 20,11-18

Milé sestry, milí bratři,

máme druhý den radostného velikonočního oktávu, úterý velikonoční, další den prodloužení neděle Zmrtvýchvstání na celý týden, na osm krásných dnů, které všechny máme slavit jako «jeden jediný den, který učinil Pán».

Proto také těžiště našeho duchovního zájmu se vztahuje především k úryvkům evangelijním; den co den se před námi rozevírají podivuhodná svědectví o jednotlivých ještě podivuhodnějších setkáních se vzkříšeným Kristem, zejména v samotný den jeho zmrtvýchvstání, o velikonoční neděli. Nejinak tomu je i dnes, kdy máme před sebou – aspoň podle Janovy chronologie – vlastně úplně první zjevení Zmrtvýchvstalého lidem, Máří Magdaléně.

Jelikož jde o jeden z nejúchvatnějších momentů nejen velikonočních svědectví ale vlastně celého evangelia, budeme se dnes soustředit především na něj. Přesto by bylo škoda úplně přehlédnout čtení první, a tak nejprve snad několik drobných poznámek k němu.

Jak již bylo včera řečeno a jak také povětšinou víme, po celou dobu velikonoční otevíráme v prvním čtení (a to jak ve všedních dnech tak i o nedělích) stránky Skutků apoštolů, novozákonního svědectví o životě nejprvotnější církve ode dne Letnic (v roce 30 či 33) až do Pavlova příchodu do Říma (někdy na přelomu 50. a 60. let 1. století).

Dnes máme před sebou samotný závěr Petrova kázání proneseného právě na den Letnic, kdy Židé slavili dání Tóry. Je to padesátý den po Kristově zmrtvýchvstání, den kdy byl seslán Duch svatý a začal čas církve, čas Kristovy tajemné přítomnosti a působení v ní. Slyšíme Petrovu odpověď na otázku Židů poslouchajících jeho kázání, co mají dělat, aby mohli být spaseni: «Obraťte se! A každý z vás ať se dá pokřtít ve jménu Pána Ježíše Krista, aby vám byly odpuštěny hříchy, a jako dar dostanete Ducha svatého». Kdybychom četli o několik málo veršů ještě dál (do konce 2. kapitoly), rozevřelo by se před námi celé první shrnutí podstatných prvků tvořících církev: Křest, lámání chleba, učení apoštolů, společenství, včetně společenství majetku a hmotné solidarity. Celý sumář pak končí svědectvím o křesťanech: «Chválili Boha a byli všemu lidu milí. A Pán denně přidával k jejich společenství ty, které povolával ke spáse».

Kéž by tomu tak bylo aspoň nějak i v době naší...

A protože vysluhování svátostí a obsah víry nejsou v naší moci, je naším úkolem se snažit o to, co přísluší nám všem: «Všichni, kdo uvěřili (a byli pokřtěni, lámali chléb, poslouchali učení apoštolů), byli pospolu, prodávali svůj majetek a rozdělovali všem podle toho, jak kdo potřeboval... Dělili se o jídlo s radostí a s upřímným srdcem».

Ideál prvotní církve, nastíněný zvláště ve Skutcích apoštolů, není utopistická vize nějakého myslitele; je svědectvím o tom, co bylo, a normou toho, co má být. Možná ne vždy co do úplně konkrétního provedení – to zpravidla musí být nějak přiměřené době a okolnostem, ale co do základních životních principů a způsobu života rozhodně normou je a musí zůstat. I proto jsou Skutky apoštolů, svědectví o životě prvních křesťanů, slovem Božím...

Vraťme se ale k dnešním překrásnému úryvku evangelijnímu. Máme před sebou svědectví o zjevení zmrtvýchvstalého Krista Máří Magdaléně. Podle Jana, jak již bylo řečeno, je to vůbec první setkání člověka se zmrtvýchvstalým Pánem (podle Marka byla Marie z Magdaly zase první, která ostatním ženám, ostatním Mariím nedělního rána řekla, že hrob je prázdný). I proto svatá Máří Magdaléna byla již starými církevními otci nazvána Apoštolkou apoštolů (latinsky *Apostola apostolorum*), anebo dokonce Prvoevangelistkou, První zvěstovatelkou radostné zvěsti (řecky *Protoeuangelista*)“.

Evangelium je vždy inspirovaným svědectvím toho, co se stalo; v našem případě prvního zjevení Zmrtvýchvstalého nedělního rána. Ale také prototypem a archetypem toho, co se

tajemně, duchovně ale neméně skutečně má dít stále; obrazem toho, jak se se vzkříšeným Kristem můžeme setkat i my. Máří Magdaléna je obrazem duše člověka, vzorem a pozváním, jak se může s Kristem potkat, příkladem toho, co pro takové setkání můžeme a snad i máme – s Boží pomocí – udělat...

Marie z Magdaly je jednou z nejpodivuhodnějších postav celého Nového zákona. Evangelium o ní praví, že z ní Kristus vyhnal sedm zlých duchů, že patřila mezi ženy, jež Pána a jeho učedníky doprovázely, a že jen ona spolu s Matkou a Janem zůstala pod Pánovým křížem; zůstala pak také jako jediná – po odchodu ostatních žen a apoštolů Petra a Jana – u prázdného hrobu. A Kristus se jí zjevil, «Marie» ji oslovil jejím jménem.

Ztotožnění s Marií, sestrou Lazarovou, a ženou hříšnicí v domě Šimona farizeje z Nového zákona rozhodně přímo nevyplývá (je až dílem svatého Řehoře Velikého, velkého církevního otce druhé poloviny 6. století, a mělo velký vliv na zejména západní vnímání svaté Máří Magdalény jako kající hříšnice), ale určitě má mnohé do sebe: Představa kající hříšnice – ostatně i evangelium říká, že z ní Kristus «vyhnal sedm zlých duchů» – jako té, které se jako první zjevil zmrtvýchvstalý Kristus, dříve než samotnému Petrovi a ostatním apoštolům, je totiž přímo fascinující (proto také fascinovala i řadu pozdějších apokryfů). A ještě víc je uchvacující, když si pod Máří Magdalénou představíme obraz lidské duše, obraz své vlastní duše.

Mimo mnoha jiného nám obraz Máří Magdalény jakožto milující kajícnice připomíná, že i (dřívější) hříšník se může setkat s Kristem, že radost ze Zmrtvýchvstání nemusí být jen radostí (již) svatých, že ani hříšníkům není odepřena autentická náboženská zkušenost a křesťanská radost ze Zmrtvýchvstání, opravdová velikonoční radost. Že i hříšník může radostnou zvěst o Pánu Ježíši předat druhým.

Kéž by tak naše duše, i třeba sebevíc slabá, zraněná a hříšná, byla vždy aspoň nějak podobná duši Máří Magdalény; kajícností, láskou, pokorným čekáním, nenárokováním si ničeho, nepřivlastňováním si Pána jen pro sebe, touhou ho věrně následovat, ochotou na něj ukázat, zvěstovat ho i druhým... Kéž by se i naše duše tajemně setkávala se vzkříšeným Pánem, kéž by se jí mohl zjevovat, kéž by na něj čekala, milovala ho a následovala...